

Ankestyrelsens undersøgelse af
20 sager om unge formodet
udrejst til væbnet konflikt

Juli 2015

Ankestyrelsen

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
1 Indledning og sammenfatning	1
1.1 Udvalgte sager	1
1.2 Rapportens opbygning	2
1.3 Metodiske bemærkninger	3
1.4 Sammenfatning	3
2 Oplysninger om den unge	7
2.1 De unges kønsmæssige fordeling	7
2.2 Den unges fødested og opvækst	7
2.3 Oplysninger om den unges seneste skolegang eller uddannelse	8
2.4 Den unges netværk og fritidsinteresser	11
2.5 Den unges helbred og behandling	12
2.6 Den unges misbrug	14
2.7 Den unges kontakt til henholdsvis PPR og SSP	14
2.8 Begået kriminalitet	15
2.9 Underretninger om den unge	16
2.10 Underretning om bekymring for radikaliserings	17
2.11 Børnesagkyndig vurdering af den unges vanskeligheder	17
3 Sagsbehandling og foranstaltninger i forhold til den unge	19
3.1 Kommunens initiativer i forhold til den unge	19
3.2 Børnesagkyndig vurdering af handlinger på den unges vanskeligheder	21
4 Den unges familiesituation	22
4.1 Den unges kontakt til forældrene	22
4.2 Forældrenes ægteskabelige status	23
4.3 Oplysninger om søskende	23
4.4 Forældrenes uddannelsesmæssige baggrund	24
4.5 Forældrenes beskæftigelsessituation	25
4.6 Voldsomme begivenheder i familien	26
4.7 Børnesagkyndig vurdering af voldsomme begivenheder i den unges opvækst	26
5 Sagsbehandling og foranstaltninger i forhold til den unges familie	27
5.1 Foranstaltninger i forhold til den unges familie	27
5.2 Børnesagkyndig vurdering af forældres og søskendes forhold	29
5.3 Børnesagkyndig vurdering af i hvilket omfang forældrene har varetaget forældrerollen	30
5.4 Børnesagkyndig vurdering af om der er tale om en marginaliseret og lukket familie og ung	30
5.5 Børnesagkyndig vurdering af reaktioner og handlinger på vanskeligheder hos forældrene og/eller søskende	31
5.6 Samlet børnesagkyndig vurdering af kommunernes sagsbehandling	31
6 Den unges afrejse til og tilbagevenden fra en væbnet konflikt i udlandet	33
6.1 Oplysninger relateret til den unges afrejse	33
6.2 Oplysninger om den unges tilbagevenden fra væbnet konflikt i udlandet	35

20 SAGER OM UNGE FORMODET UDREJST TIL VÆBNET KONFLIKT

Titel 20 sager om unge formodet udrejst til væbnet konflikt **Kontakt** Ankestyrelsen
Udgiver Ankestyrelsen, juli 2015 **Teglmholmsgade 3, 2450 København SV**
ISBN nr 978-87-7811-298-9 **Telefon 33 41 12 00**
Layout Identitet & Design AS **Hjemmeside** www.ast.dk
E-mail ast@ast.dk

1 Indledning og sammenfatning

Ankestyrelsen har gennemført undersøgelsen for det tidligere Ministerium for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold. Det bemærkes, at ansvaret for sager om integrationspolitik og forebyggelse af radikalisering fra 28. juni 2015 er overgået til Udlændinge-, Integrations-, og Boligministeriet.

Ankestyrelsen er blevet bedt om at foretage en gennemgang af et mindre antal sager om børn og unge, hvor kommunen formoder, at barnet eller den unge er eller har været engageret i ekstremisme og formodes at være udrejst til en væbnet konflikt i udlandet for eksempel i Syrien eller Somalia.

Formålet med sagsgennemgangen er at supplere den eksisterende viden om de børn eller unge, der formodes at være udrejst til en væbnet konflikt i udlandet blandt andet med henblik på at lade denne viden indgå i det radikaliseringsforebyggende arbejde i kommunerne.

Sagsgennemgangen omfatter alene viden om børn og unge, der har haft en social sag i kommunen. Det betyder, at nogle af de forhold, som gennemgangen af de i alt 20 sociale sager peger på, kan være anderledes, hvis man ser på udrejste børn og unge, der ikke har eller har haft en social sag i kommunen.

Det har ikke været formålet med sagsgennemgangen at undersøge den enkelte kommunes indsats, og der indgår i rapporten af hensyn til fortrolighed ingen kommunefordelte oplysninger.

1.1 Udvalgte sager

Socialstyrelsen har udpeget 17 konkrete kommuner, der ud fra Socialstyrelsens kendskab til kommunerne formodes at være opholdskommune for unge, som formodes udrejst til væbnet konflikt i udlandet.

Ankestyrelsen har herefter i 4. kvartal 2014 bedt de 17 kommuner om at indsende de sociale sager, hvor kommunen formodede, at et barn eller en ung var engageret i ekstremisme, og hvor kommunen formodede, at et barn eller en ung var udrejst til en væbnet konflikt i udlandet.

Udvælgelsen af de konkrete sager er dermed baseret på kommunens formodning om, at barnet eller den unge er radikaliseret og udrejst til væbnet konflikt i udlandet. Denne viden har kommunerne fra SSP (samarbejde mellem skole, socialforvaltning og politi) eller andet samarbejde med politiet.

Enkelte kommuner har i forbindelse med fremsendelsen af sager til Ankestyrelsen påpeget, at de ikke med sikkerhed har viden om, hvad de unge har foretaget sig under udrejse til udlandet.

Kommunerne blev bedt om at indsende samtlige sagsakter i disse sager, herunder sagsakter om eventuelt begået kriminalitet og/eller oplysninger om kontakt til SSP. Der indgår 2 sager i gennemgangen, hvor udrejse til en væbnet konflikt er blevet forhindret af forældrene.

Ankestyrelsen har ikke særskilt indhentet supplerende oplysninger, og har ikke haft oplysninger om den enkeltes situation og sagsforløb efter den sociale sag.

Ankestyrelsen har modtaget 20 sager om børn og unge fra 7 kommuner og kender dermed ikke det samlede antal unge, der har eller haft en social sag, og som er formodet udrejst til væbnet konflikt

Sagerne er blevet oprettet på baggrund af generelle sociale problemer hos barnet eller den unge og familien, herunder barnets eller den unges skolemæssige og adfærdsmæssige problemer samt barnets eller den unges kriminalitet, og vedrører dermed andre forhold end radikaliserings eller mistanke herom.

I nogle af sagerne er der tale om sagsakter, som tidsmæssigt ligger noget tilbage i tiden og dermed belyser og afdækker forhold for barnet og den unge længe før formodet udrejse til en væbnet konflikt i udlandet.

I 7 af de i alt 20 sager fremgår det af de modtagne oplysninger, at barnet eller den unge er eller har været udrejst til udlandet. I de øvrige sager fremgår denne viden ikke af de modtagne oplysninger, eksempelvis fordi de unge er udrejst efter deres 18 år. For disse sager er viden om de unges udrejse således baseret på oplysninger, som kommunen efterfølgende har fået om disse unge.

9 sager har konkret omhandlet bekymring for radikaliserings af de unge. I samtlige 9 sager har kommunen modtaget en underretning om bekymring for radikaliserings fra skole, politi m.v. I de resterende 11 sager er der i de fremsendte akter ikke oplysning om bekymring for radikaliserings.

1.2 Rapportens opbygning

Rapporten er tematisk opdelt efter følgende temaer:

- *Oplysninger om den unge* (kapitel 2)
- *Sagsbehandling og foranstaltninger i forhold til den unge* (kapitel 3)

- *Den unges familiære situation* (kapitel 4)
- *Sagsbehandling og foranstaltninger i forhold til den unges familie* (kapitel 5)
- *Oplysninger om den unges udrejse til og tilbagevenden fra væbnet konflikt i udlandet* (kapitel 6)

1.3 Metodiske bemærkninger

Undersøgelsen baserer sig som nævnt ovenfor på en gennemgang af 20 sociale sager om børn og unge, hvor Ankestyrelsen og en børnesagkyndig, der er tilknyttet sagsbehandlingen af børnesager i Ankestyrelsen, har gennemgået det indsendte materiale. Ankestyrelsen har foretaget en kvalitativ vurdering af sagerne. Det vil sige, at Ankestyrelsen ikke har vurderet, om kommunerne har overholdt gældende regler og praksis i sagsbehandlingen.

Blandt de 20 børne- og ungesager er der tale om 2 søskendepar, hvilket betyder, at undersøgelsen omhandler i alt 18 familier.

Idet undersøgelsen således er baseret på en gennemgang af et lille antal sager om børn og unge, er muligheden for generalisering på baggrund af undersøgelsen begrænset, jf. afsnit 1.4 nedenfor.

I rapporten har vi brugt betegnelsen *den unge* til at betegne målgruppen og *sagerne* som specifikt udtryk for at betegne sagerne om børn og unge.

Sagstallet i rapporten summerer ikke altid til 20, hvilket skyldes, at Ankestyrelsen ikke nødvendigvis har kunnet se de respektive oplysninger om de undersøgte aspekter i samtlige 20 sager.

1.4 Sammenfatning

I sagsgennemgangen indgår 20 sociale sager om 19 drenge og 1 pige, hvor kommunerne har mistanke om radikaliserings og formodet udrejse til en væbnet konflikt i udlandet.

I 7 af de i alt 20 sager fremgår det af de modtagne oplysninger, at de unge er eller har været udrejst til udlandet. I 2 sager er der oplysninger om, at de unges afrejse er forhindret efter indgriben fra forældre. I de øvrige sager fremgår det ikke af de modtagne oplysninger, at de unge er eller har været udrejst, eksempelvis fordi de unge er udrejst efter deres 18 år. For disse sager er viden om de unges udrejse således baseret på oplysninger, som kommunen efterfølgende har fået om disse unge.

De 20 gennemgåede sager er alle børnesager, der er startet i kommunen på grund af sociale problemer hos den unge og/eller familien, herunder for eksempel skolemæssige og adfærdsmæssige problemer hos den unge samt kriminelle forhold hos den unge. Der tegner sig på baggrund af de indhentede oplysninger i de 20 sager ikke et entydigt billede af særlige karakteristika for de unge og deres familier i disse sager i forhold til andre børnesager, der bliver vurderet og behandlet i Ankestyrelsen. Den overvejende del af de 20 gennemgåede sager ligner således andre børnesager, som Ankestyrelsen ser, dels i forbindelse med andre sagsgennemgange og dels i den generelle sagsbehandling, hvor Ankestyrelsen agerer som myndighed.

I 7 sager fremgår det af de modtagne oplysninger, at de unge er eller har været udrejst af Danmark, og at der er formodning om, at dette er sket til en væbnet konflikt. 6 unge var på udrejsetidspunktet mellem 14 og 18 år, og 1 var 19 år. I 2 ud af de 7 sager, hvor den unge formodes at være eller have været udrejst til en væbnet konflikt i udlandet, foreligger der i sagerne oplysninger om, at den unge er vendt tilbage til Danmark. I de resterende 5 sager er der ikke oplysninger om, at den unge er vendt tilbage til Danmark.

I 9 af de 20 sager har kommunerne modtaget en underretning fra skole, politi mv. om bekymring for radikaliserings af den unge, eksempelvis i forbindelse med efterforskning af kriminalitet begået af den unge eller den unges ændrede adfærd i skole, klub eller hjemme.

Kommunerne har haft en social sag vedrørende den unge eller familien i alle 9 sager, hvor der er underrettet om bekymring for radikaliserings. I 2 af sagerne har kommunen kendt den unge og familien i henholdsvis 15 og 17 år, i 5 af sagerne har kommunen kendt den unge mellem 1 og 5 år, og i 2 af sagerne i henholdsvis ½ år og 3 uger, før der underrettes om bekymring for radikaliserings.

Politiet har underrettet kommunen i 5 ud af de 9 sager. Politiet er derfor også i disse 5 sager den første myndighed, der er kommet ind over sagen i forbindelse med bekymring om radikaliserings.

I den overvejende del af de 9 sager er flere myndigheder inddraget i sagerne, efter der opstår en bekymring for radikaliserings. Det drejer sig om politi, socialforvaltning, skole, SSP, UU-vejleder, kommunens enhed til forebyggelse af radikaliserings og/eller kontaktperson/mentor.

I 4 af de 9 sager fører bekymringen for radikaliserings til inddragelse af en særlig enhed til forebyggelse af radikaliserings.

I 2 af sagerne, der handler om et søskendepar, er det oplyst, at enheden tager på hjemmebesøg og taler med de unge og faderen, samt efterfølgende afholder flere samtaler med faderen uden de unges deltagelse. De unge får tilbudt mentor, og der træffes

afgørelse om forældrepålæg vedrørende deres skolegang. Mentorordningen bliver ikke iværksat grundet de unges formodede udrejse.

I 1 sag tager enheden på hjemmebesøg og taler med moderen og den unge. Den unge går ikke i skole, og det aftales, at der tilknyttes UU-vejleder. Den unge taler med UU-vejleder og de aftaler skoleforløb.

I den sidste af de 4 sager bliver der iværksat mentorforløb.

I 8 ud af de 9 sager går kommunen i dialog med den unge og forældrene, eller forsøger herpå efter at have modtaget en underretning om bekymring om radikaliserings. I 1 sag har kommunen ikke taget kontakt til familien/den unge i forbindelse med bekymring for radikaliserings.

Sagsgennemgangen viser, at over halvdelen af de 20 unge er født i Danmark. 15 er opvokset i Danmark, mens 2 er opvokset i et andet land end Danmark¹. 16 af de unge kommer fra hjem med indvandrerbaggrund², herunder 15 fra Mellemøsten og Afrika. 1 sag vedrører en ung fra en etnisk dansk familie.

De fleste unge har kontakt til begge forældre. 5 af de 18 forældrepar er samlevende, mens 8 forældrepar er skilt. 18 af de unge har søskende. Der er tale om en overvægt af familier med mere end 4 børn. Flere af forældrene er uden uddannelse, og flere står uden for arbejdsmarkedet.

I 15 sager indgår oplysninger om den unges skolegang og uddannelse. Af de 15 unge klarer 6 sig fagligt alderssvarende, mens 5 unge ikke klarer sig fagligt alderssvarende. 6 ud af de 15 unge passer deres skolegang, mens 6 unge ikke passer deres skolegang og uddannelse. Det giver sig blandt andet udslag i skolefravær. Over halvdelen af de unge har været involveret i kriminalitet. Kun en ung har misbrugsproblemer. Lidt under halvdelen af de unge har oplevet voldsomme begivenheder i barndommen eksempelvis på grund af opvækst hos traumatiserede forældre.

Om den unge har *Ankestyrelsens børnesagkyndige* vurderet, at tre fjerdedele har følelsesmæssige, sociale, adfærdsmæssige, familiemæssige og indlæringsmæssige vanskeligheder. Vanskelighederne giver sig blandt andet udslag i forskellige grader af social isolation og isolation fra det danske samfund. Der er desuden eksempler på opposition til retsvæsen, politi, skole, kommune samt afvisning af alle tiltag, forslag og foranstaltninger fra kommunens side. I en fjerdedel af sagerne har den børnesagkyndige vurderet, at den unge er uden særskilte vanskeligheder.

Om forældrene har *Ankestyrelsens børnesagkyndige* vurderet, at en stor del har sociale og psykiske problemer i større eller mindre grad. I lidt under halvdelen af sagerne har

¹ De unge betragtes som værende opvokset i Danmark, når de har boet i landet i mere end halvdelen af deres liv.

² Ved indvandrerbaggrund forstås forældre født i udlandet.

forældrene været i stand til at varetage omsorgen for den unge i tilstrækkelig grad, idet forældrene er vurderet at have ressourcer, samt at være støttende og deltagende i forhold til den unge. I få sager har den børnesagkyndige vurderet, at forældrene er velfungerende.

Kommunen har iværksat foranstaltninger i den overvejende del af sagerne. Det drejer sig om iværksættelse af familiebehandling, behandling af den unge, tilknytning af fast kontaktperson, samtale med UU-vejleder og henvisning til psykiatrisk behandling. 6 unge har ifølge oplysninger i sagerne haft kontakt til pædagogisk psykologisk rådgivning (PPR), mens 8 unge har haft kontakt til SSP. I 2 sager er den unge blevet anbragt uden for hjemmet. I 5 sager har der ikke været iværksat foranstaltninger.

2 Oplysninger om den unge

I dette kapitel beskrives den unge, herunder den unges fødested, uddannelse og fritidsbeskæftigelse, helbredstilstand, venskaber, misbrug og kriminalitet, underretninger til kommunen, kommunens initiativer i forhold til den unge samt voldsomme oplevelser i opvæksten.

2.1 De unges kønsmæssige fordeling

Tabel 2.1 Hvilket køn har den unge?

	Antal
Dreng	19
Pige	1
Antal sager i alt	20

Af det samlede antal unge, der indgår i sagsgennemgangen, er 19 unge drenge og 1 pige jf. tabel 2.1.

2.2 Den unges fødested og opvækst

Tabel 2.2 Er den unge født i Danmark?

	Antal
Født i Danmark	13
Ikke født i Danmark	3
Fremgår ikke	4
Antal sager i alt	20

Af tabel 2.2 fremgår, at 13 af de unge er født i Danmark. Af 3 sager fremgår, at de pågældende unge ikke er født i Danmark, mens fødested ikke fremgår i 4 af de 20 sager. De unges forældre er i flere tilfælde statsløse palæstinensere, der har boet i Libanon og Jordan. Desuden stammer de unges forældre fra Syrien, Somalia, Tyrkiet, Asien og Danmark.

Tabel 2.3 Er den unge vokset op i Danmark?

	Antal
Opvokset i Danmark	15
Ikke opvokset i Danmark	2
Fremgår ikke	3
Antal sager i alt	20

Note: De unge betragtes som værende opvokset i Danmark, når de har boet i landet i mere end halvdelen af deres liv.

Af tabel 2.3 fremgår, at 15 af de unge er vokset op i Danmark, mens kun 2 af de unge er vokset op et andet sted end i Danmark. I 3 af de 20 sager fremgår det ikke, hvorvidt de unge er vokset op i Danmark.

2.3 Oplysninger om den unges seneste skolegang eller uddannelse

Tabel 2.4 Hvad er den unges seneste skolegang eller uddannelse?

	Antal
Folkeskole	10
Efterskole	0
Gymnasial uddannelse	4
Produktionsskole	0
Teknisk skole	1
Ikke under uddannelse	3
Fremgår ikke	2
Antal sager i alt	20

I tabel 2.4 fremgår oplysninger fra de 20 sager om de unges skolegang og uddannelse. Der er tale om de seneste oplysninger i sagen vedrørende den unges skolegang. Det betyder, at det alene er den unges senest oplyste skole/uddannelse, der er angivet i tabellen.

I 15 ud af de 20 sager fremgår oplysninger om den unges skolegang og uddannelse. I halvdelen af sagerne har den unge gået i folkeskole. Flere af de unge har afsluttet 8. el-

ler 9. klasse, men nogle er ophørt med skolegang uden at have taget afgangseksamen³. Der er i nogle sager oplysninger om, at den unge har haft flere skoleskift. 2 unge har gået på specialskole eller i specialklasse, og 1 ung har i en kortere periode gået på friskole. 1 ung har gået på teknisk skole.

4 af de unge har gået på gymnasium, hvoraf flere ifølge oplysninger i sagerne har haft planer om at fortsætte på en videregående uddannelse⁴.

3 af de unge har ikke gået i skole eller været under uddannelse. I sagerne er anført, at det skyldes, at den unge enten ikke har ønsket at gå i skole eller er blevet udmeldt blandt andet som følge af højt fravær.

I 2 sager er der ingen oplysninger om skolegang.

Tabel 2.5 Klarer den unge sig fagligt alderssvarende?

	Antal
Ja	6
Nej	5
Uoplyst	4
Antal sager i alt	15

Note: Ovenstående baserer sig på data fra de 15 sager, hvor barnet/den unge er eller har været under uddannelse (i form af folkeskole, fri/specialskole, gymnasium eller teknisk skole), jf. tabel 2.4.

Af tabel 2.5 fremgår, at af de 15 unge, der er eller har været under uddannelse jf. tabel 2.4, klarer 6 af de unge sig fagligt alderssvarende, mens 5 af de 15 ikke klarer sig fagligt alderssvarende. I 4 sager fremgår der ikke oplysninger om den unges faglige niveau set i forhold til deres alder.

I de 6 sager, hvor de unge klarer sig fagligt alderssvarende, er der eksempler på, at den unge er godt begavet, deltager i undervisningen og udvikler sig fagligt godt. Der foreligger gode skoleudtalelser. Den unge er i disse sager beskrevet som diskussionslysten og ambitiøs.

I de 5 sager, hvor den unge i skoleforløbet får vanskeligheder i form af fravær, dårlig opførsel og manglende interesse for skolen, får den unge hurtigt faglige problemer og klarer sig ikke fagligt alderssvarende. I de sager, hvor den unge tillige har følelsesmæssige og/eller adfærdsmæssige vanskeligheder, er der store faglige problemer.

³ 4 unge har afsluttet 9. klasse. Om de resterende 6 unge, der går eller har gået i folkeskole, fremgår ikke oplysninger i sagerne om, at de har bestået folkeskolens afgangsprøve.

⁴ Der er i sagerne oplysninger om, at 1 ung har bestået studentereksamen.

Tabel 2.6 Passer den unge sin skolegang og uddannelse?

	Antal
Ja	6
Nej	6
Uoplyst	3
Antal sager i alt	15

Note: Ovenstående baserer sig på de sammenlagt 15 besvarelser i sagsgennemgangen, hvor der i tabel 2.4 er svaret bekræftende på, at den unge går i skole eller er under uddannelse.

Af tabel 2.6 fremgår, at ud af de 15 unge, der går i skole eller er under uddannelse jf. tabel 2.4, passer 6 deres skolegang og uddannelse. Disse unge har en uproblematisk skolegang og har fulgt et almindeligt skoleforløb. I 3 sager er det uoplyst, om den unge passer sin skolegang og uddannelse.

I 6 af de 15 sager passer den unge ikke sin skolegang eller uddannelse. I en del af disse sager er der oplysninger om, at de unge begynder at få problemer i skolen omkring 7. og 8. klasse. Der er tale om massive problemer med et betydeligt fravær, manglende lektielæsning over længere tid og beskrivelse af manglende tilhørsforhold i klassen til følge. Der fremgår i enkelte sager oplysninger om, at den unge føler sig holdt udenfor både af lærere og klassekammerater.

Tabel 2.7 Klarer den unge sig socialt alderssvarende?

	Antal
Ja	5
Nej	12
Uoplyst	3
Antal sager i alt	20

Det fremgår, at 12 af de unge ikke klarer sig socialt alderssvarende. Det er blandt andet oplyst, at disse 12 unge har betydelige sociale og adfærdsmæssige problemer. Det giver sig udslag i form af uro, udadreagerende og aggressiv adfærd samt manglende forståelse for andre mennesker. Nogle af disse unge er beskrevet som meget isolerede og uden kammerater. Andre er i sagerne beskrevet som konfliktskabende, truende og voldsomme. Det fremgår også, at disse unge ikke evner at etablere kontakt til andre unge på almindelig vis.

5 af de i alt 20 unge klarer sig godt socialt. Disse unge er beskrevet som velfungerende og vellidte. De er også beskrevet som empatiske og med indlevelsesevne. Enkelte blandt disse bliver betragtet som forbilleder af deres venner.

Det fremgår af sagerne, at der er nogle få unge blandt både de socialt velfungerende og de ikke-socialt velfungerende unge, der i deres adfærd skiller sig ud fra deres jævnaldrende ved, at de eksempelvis ikke ønsker kvindelige lærere, og har markant styrende adfærd over for deres søstre.

Tabel 2.8 Har den unge kognitive vanskeligheder (herunder indlærings- og hukommelsesvanskeligheder)?

	Antal
Ja	5
Nej	12
Uoplyst	3
Antal sager i alt	20

5 af de 20 unge har kognitive vanskeligheder jf. tabel 2.8, og det fremgår af sagerne, at disse unge er fagligt svage allerede fra skolestart. Enkelte af disse unge er i psykologiske undersøgelser beskrevet med massive indlæringsproblemer.

12 unge har ingen kognitive vanskeligheder, og enkelte af disse har tværtimod gode skoleudtalelser. I 3 af de 20 sager er der ingen oplysninger om, hvorvidt de unge har kognitive vanskeligheder.

2.4 Den unges netværk og fritidsinteresser

Tabel 2.9 Har den unge fritidsinteresser, venskaber m.v.?

	Antal
Ja	7
Nej	6
Fremgår ikke	7
Antal sager i alt	20

Af tabel 2.9 fremgår, at de unge i 7 sager har oplyst, at de har venner. I flere tilfælde oplyser de unge, at deres venner er fra det boligområde, hvor de bor. Der er ikke be-

skrevet tætte venskaber i sagerne, men nærmere et tilhørsforhold mellem jævnaldrende bosiddende i et bestemt boligområde.

I 8 af de 20 sager er det ikke beskrevet, om de unge har fritidsinteresser, venner mv.

I 6 af de 20 sager har de unge oplyst, at de ikke har nogen venner. Af sagerne fremgår, at disse unge isolerer sig og ikke danner sociale relationer.

For så vidt angår de unges fritid, er en del af de unge tilknyttet klubber i kommunalt regi. Der er i en enkelt sag oplysninger om, at en af de unge er tilknyttet en klub, som ledes af en radikaliseret gruppe. I et par sager har de unge deltaget i religiøs fritidsundervisning efter skoletid.

En del af de unge udviser interesse for at dyrke motion. De unge går til fodbold, fitness og boksning. Både fitness og boksning dyrkes også af de unge, der ikke evner at skabe sociale relationer.

Der foreligger ingen oplysninger i nogen af de 20 sager om den unges tilknytning til bandemiljøer.

2.5 Den unges helbred og behandling

Tabel 2.10 Har den unge helbredsmæssige problemer?

	Antal
Ja	5
Nej	13
Uoplyst	2
Antal sager i alt	20

I tabel 2.10 fremgår, at der i 13 af de 20 sager ikke foreligger oplysninger i sagerne om helbredsmæssige problemer hos de unge. I 5 sager fremgår oplysninger om, at de unge har helbredsmæssige problemer, mens dette forhold er uoplyst i 2 sager.

Tabel 2.11 Fordelingen mellem somatisk sygdom og psykisk lidelse

	Antal
Somatisk sygdom	2
Psykisk sygdom	4
Antal sager i alt	5

Note: Ovenstående tal er baseret på de 5 sager, hvor der i tabel 2.10 er svaret bekræftende på, at den unge har helbredsmæssige problemer. Bemærk at det fremgår i 1 sag, at den pågældende unge både har somatisk sygdom og psykisk lidelse.

Det fremgår af tabel 2.11, at blandt de 5 unge med helbredsmæssige problemer jf. tabel 2.10, har 3 unge udelukkende en psykisk lidelse, 1 ung har en somatisk (fysisk) sygdom, mens 1 ung lider både af en psykisk lidelse og en somatisk (fysisk) sygdom.

De psykiske lidelser består af Attention Deficit/Hyperactivity Disorder (ADHD), Attention Deficit Disorder (ADD) samt følelses- og personlighedsmæssige vanskeligheder.

Tabel 2.12 Har den unge fået behandling?

	Antal
Medicinsk behandling	2
Kontakt til psykolog	4
Kontakt til psykiater	4
Andet	3
Antal sager i alt	5

Note: Ovenstående tal er baseret på de 5 sager, hvor der i tabel 2.11 er svaret bekræftende på, at den unge har somatisk og psykisk sygdom.

Som det fremgår af tabel 2.12, har de 4 unge, der lider af psykisk sygdom ifølge oplysninger i sagerne været i kontakt med både psykologer og psykiatere. 3 af de 5 unge, der har somatiske (fysiske) og psykiske lidelser, har endvidere været i kontakt med egen læge. I 1 sag fremgår det, at den unge er blevet mentalundersøgt.

2.6 Den unges misbrug

Tabel 2.13 Har den unge misbrugsproblemer?

	Antal
Ja	1
Nej	18
Uoplyst	1
Antal sager i alt	20

Af tabel 2.13 fremgår, at der i 1 sag er tale om et massivt og langvarigt misbrug, som består i brug af anabolske steroider. Endvidere fremgår der mistanke om hashrygning i enkelte sager. I 1 sag er det uoplyst, om den unge har misbrugsproblemer.

2.7 Den unges kontakt til henholdsvis PPR og SSP

Tabel 2.14 Har den unge haft kontakt til PPR?

	Antal
Ja	6
Nej	14
Antal sager i alt	20

Af tabel 2.14 fremgår, at der er i 6 sager er oplysninger om, at den unge har haft kontakt til PPR. PPR har fulgt den pågældende unge gennem flere år, og der er i enkelte sager foretaget flere psykologiske undersøgelser af den unge. Begrundelsen for, at der er taget kontakt til PPR, er uro og rastløshed i skolen, skoleskift samt afklaring af, om den unge har kognitive vanskeligheder. I 14 tilfælde ses den unge ikke at have haft kontakt til PPR.

Tabel 2.15 Har den unge haft kontakt til SSP?

	Antal
Ja	8
Nej	12
Antal sager i alt	20

I 8 sager har den unge haft kontakt med SSP, hvilket fremgår af tabel 2.15. Både politi og skole har kontaktet SSP for at skabe kontakt til den unge. Det fremgår af de pågældende sager, at den unge har været voldelig på skolen, har begået kriminalitet eller har fået en dom. I en enkelt sag er anført, at SSP blev inddraget i forbindelse med en underretning fra politiet om frygt for radikaliserings.

2.8 Begået kriminalitet

Tabel 2.16 Har den unge været involveret i kriminalitet?

	Antal
Ja	13
Nej	6
Uoplyst	1
Antal sager i alt	20

Af tabel 2.16 fremgår, at der i 13 af de 20 sager, er oplysninger om, at de unge har været involveret i kriminalitet. I 6 sager er der ikke oplysninger om kriminalitet, og i 1 sag er dette forhold uoplyst.

Tabel 2.17 Har der været tale om kriminalitet i form af vold?

	Antal
Ja	5
Nej	8
Uoplyst	0
Antal sager i alt	13

Note: Ovenstående tal er baseret på besvarelsen i tabel 2.16, hvor der er svaret bekræftende til, at 13 unge ud af de 20 unge har været involveret i kriminalitet.

Af de 13 sager, hvor de unge jf. tabel 2.16 har været involveret i kriminalitet, har 5 været involveret i kriminalitet i form af vold jf. tabel 2.17.

8 sager omfatter eksempelvis gaderøverier, røveri, trusler og hærværk eller ildspåsættelse. I disse sager er der idømt betinget fængselsstraf med prøvetid og ungdomssanktion. Endvidere har der i stedet for varetægtsfængsling været indgået en familiekontrakt, og der er iværksat ophold på sikret afdeling. I flere af sagerne fremgår ikke oplysninger om eventuel domfældelse.

I enkelte sager er der tale om butik- og cykeltyverier.

2.9 Underretninger om den unge

Tabel 2.18 Har kommunen modtaget underretninger om den unge?

	Antal
Ja	14
Nej	6
Antal sager i alt	20

I 14 sager er der modtaget underretninger til kommunen om bekymringer for den unge, hvilket fremgår af tabel 2.18. I 9 af de 20 sager er der underrettet om bekymring for radikaliserings af den unge, hvilket behandles særskilt i afsnit 2.10.

Underretningerne kommer overvejende fra skole, PPR, politiet, SSP, rådgivnings- og krisecenter for unge, klub og rehabiliteringscenter. Også forældre har underrettet om behov for hjælp i nogle af sagerne. I enkelte af de 14 sager er der foretaget underretninger siden før skolestart. Der gives i underretningerne udtryk for stor bekymring for den unge

herunder for en aggressiv og urolig adfærd, fravær fra skole og tegn på personligheds-mæssige vanskeligheder.

I 6 af de 20 sager har kommunen ikke modtaget en underretning om den unge. Disse sociale sager er indledt på grund af andre forhold for eksempel på grund af den unges kriminalitet.

2.10 Underretning om bekymring for radikaliserings

I 9 af de 20 sager har kommunen modtaget en underretning om bekymring for radikaliserings af den unge fra skole, politi mv.

I alle disse 9 sager har de unge eller deres familier været kendt af kommunen, før kommunen har modtaget en underretning om bekymring for radikaliserings i forbindelse med sociale problemer hos de unge eller deres familier. I 2 af sagerne har kommunen haft kendskab til de unge og deres familier i henholdsvis 15 og 17 år, i 5 af sagerne har kommunen haft kendskab til den unge mellem 1 og 5 år, og i 2 af sagerne i henholdsvis ½ år og 3 uger, før der er foretaget underretning om bekymring for radikaliserings.

I 5 ud af de 9 sager er politiet den første myndighed, der kommer ind i sagen i forbindelse med bekymring for radikaliserings af den unge, og det er politiet, der underretter kommunen om bekymringen.

I den overvejende del af de 9 sager er flere myndigheder inddraget i sagerne, efter der opstår en bekymring for radikaliserings (politi, socialforvaltning, skole, SSP, UU-vejleder, kommunens enhed til forebyggelse af radikaliserings, kontaktperson/mentor).

I 4 af de 9 sager fører bekymringen for radikaliserings til inddragelse af en særlig enhed til forebyggelse af radikaliserings.

I 8 ud af de 9 sager går kommunen i dialog med den unge og forældrene, eller forsøger herpå efter at have modtaget underretning om bekymringen om radikaliserings. I 1 sag ses kommunen ikke at have taget kontakt til familien/den unge i forbindelse med bekymringen for radikaliserings.

2.11 Børnesagkyndig vurdering af den unges vanskeligheder

I tre fjerdedele af sagerne har Ankestyrelsens børnesagkyndige vurderet, at de unge har følelsesmæssige, sociale, adfærdsmæssige, familiemæssige eller indlæringsmæssige vanskeligheder.

Den børnesagkyndige har vurderet, at der eksempelvis er tale om forskellige grader af social isolation, lukket og neddæmpet personlighed, umodenhed, rastløshed, impulsivitet, aggressivitet, voldstruende, angst, tristhed, utryghed, ADHD (samt mulig afvisning af at tage medicin) og ADD. Der er også eksempler på benægtelse af egne vanskeligheder, manglende pasning af skolegang og massivt skolefravær samt manglende integration og social tilpasning og manglende hjælp og støtte hertil. Endelig er der eksempler på isolation fra det danske samfund og opposition til retsvæsen, politi, skole, kommune, afvisning af alle tiltag, forslag og foranstaltninger, radikaliserings og ønske om at drage i hellig krig og flere kriminelle forhold.

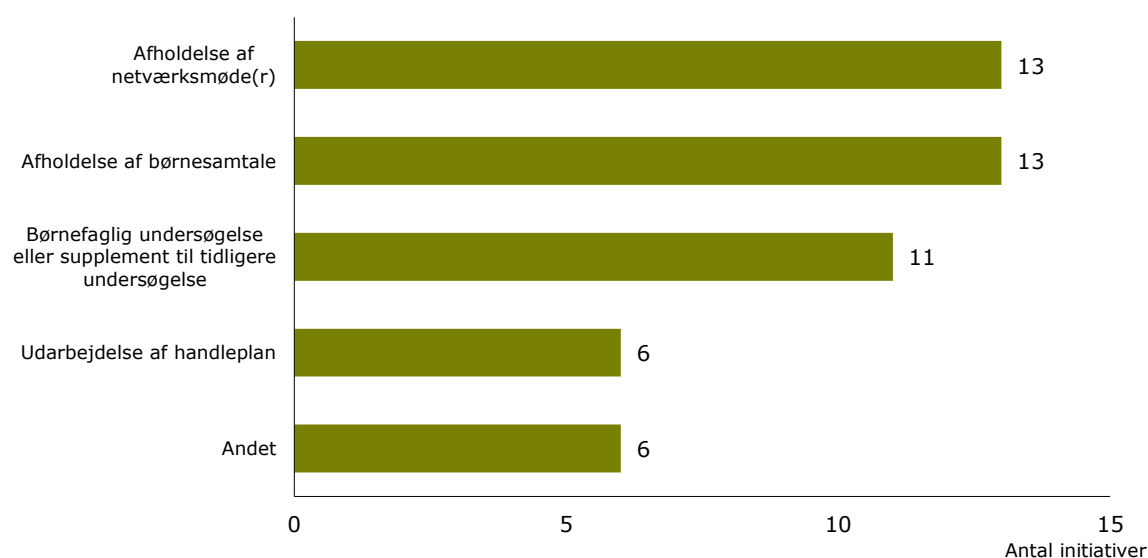
Den børnesagkyndige har vurderet, at der ikke er beskrevet vanskeligheder hos den unge i en fjerdedel af sagerne svarende til 5 sager.

3 Sagsbehandling og foranstaltninger i forhold til den unge

Dette kapitel omhandler kommunens initiativer i forhold til den unge, herunder iværksatte foranstaltninger. Det skal her bemærkes, at de fleste af sagerne, som børne- og ungesager, ikke har handlet om radikalisering eller udrejse, men har handlet om sociale eller økonomiske problemer.

3.1 Kommunens initiativer i forhold til den unge

Figur 3.1 Kommunens initiativer i forhold til den unge

Note: Ovenstående baserer sig på en gennemgang af samtlige 20 sager.

Det fremgår af figur 3.1, at kommunen i mange af sagerne har iværksat initiativer til at forsøge at få afklaret, om den unge skulle have behov for særlig støtte.

Der er afholdt samtaler med de unge i 13 sager og netværksmøder med forældrene i en del af sagerne. I 11 sager er der udarbejdet børnefaglige undersøgelser. Det ses i nogle af sagerne, at det ikke har været muligt at få et samarbejde i gang, hvorefter de børnefaglige undersøgelser ikke er blevet færdiggjort.

Af andre initiativer kan nævnes, at kommunen i 6 tilfælde eksempelvis har overgivet sagen til kommunens radikaliseringsforebyggende enhed, har tilbudt mentorordning og

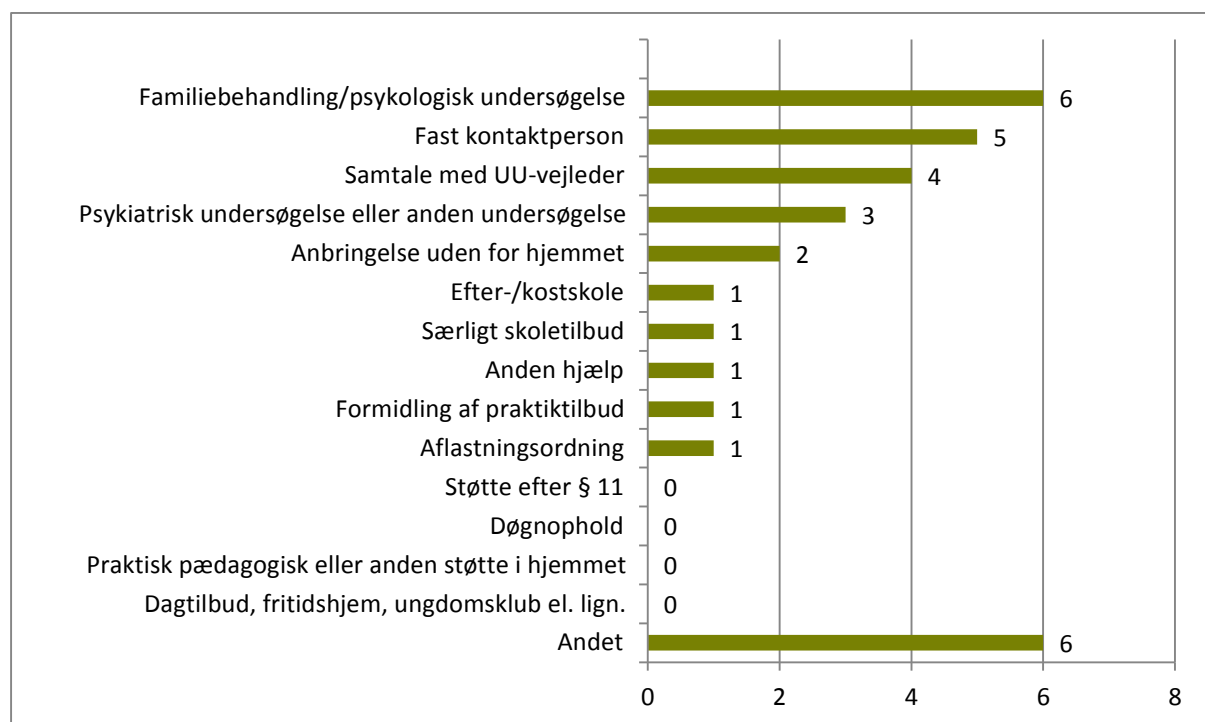
familiebehandling eller har udarbejdet familiekontrakt med kontrolleret fritid (indgår i besvarelsesmulighed *Andet* i figur 3.1).

Tabel 3.1 Har kommunen iværksat foranstaltninger m.v. overfor den unge?

	Antal
Ja	15
Nej	5
Antal sager i alt	20

Af tabel 3.1 fremgår, at kommunen har iværksat foranstaltninger m.v. over for den unge i 15 ud af 20 sager. I 5 sager er der ikke iværksat foranstaltninger overfor den unge.

Figur 3.2 Hvilke initiativer har kommunen iværksat?

Note: Ovenstående tal er baseret på besvarelsen i tabel 3.1 hvor det for 15 sager gælder, at kommunen har iværksat foranstaltninger m.v. overfor den unge.

Af figur 3.2 ovenfor fremgår de initiativer, kommunen har iværksat overfor den unge.

I 6 sager har kommunen iværksat familiebehandling eller psykologisk undersøgelse af den unge. I flere tilfælde er der henvist til familiehjælp. I 5 sager har kommunen bevil-

get fast kontaktperson, herunder mentorordning. I 4 sager er der oplysninger om samtale med UU-vejleder. I 2 sager er den unge anbragt uden for hjemmet på henholdsvis kostskole og på eget værelse.

Derudover har kommunerne iværksat støtte blandt andet fra kommunens radikaliseringsforebyggende enhed, kontakt med SSP, forældreplæg (grundet skolefravær) samt udarbejdet familiekontrakt vedrørende kontrolleret fritid for den unge (indgår i besvarelsesmulighed "Andet" i figur 3.2).

3.2 Børnesagkyndig vurdering af handlinger på den unges vanskeligheder

Ankestyrelsens børnesagkyndige har vurderet, at der i knap halvdelen af sagerne er reageret og handlet relevant og tilstrækkeligt på den unges vanskeligheder fra kommunens side. Denne gruppe sager består også af sager, hvor der ikke har været grundlag for udredning og/eller foranstaltninger. I den anden godt halvdel af sagerne har den børnesagkyndige vurderet, at der ikke er reageret og handlet relevant og tilstrækkeligt.

Den børnesagkyndige har vurderet, at når der er handlet relevant og tilstrækkeligt er der tale om, at der har været tæt opfølgning ved kommunens radikaliseringsforebyggende enhed, at der i hele forløbet har været samtaler med og givet støtte til den unge, at der har været iværksat familiebehandling og/eller kontaktperson, herunder mentorforløb, at den unge i hele forløbet har været fulgt tæt af både socialforvaltning og PPR/skole, og/eller at der er truffet afgørelse om forældreplæg.

I lidt under halvdelen af sagerne er de unges vanskeligheder ikke udredt tilstrækkeligt. Der mangler i disse sager navnlig en nærmere udredning/afdækning af den unges vanskeligheder, eventuelt ved udarbejdelse af børnefaglig undersøgelse og/eller en bred psykologisk udredning af den unges vanskeligheder.

Når der ikke er handlet relevant og tilstrækkeligt, er der eksempelvis tale om, at der ikke er udarbejdet børnefaglig undersøgelse, som har afdækket den unges vanskeligheder, at der ikke er givet tilstrækkelig støtte fra forvaltning eller skole, og/eller at der - efter at den børnefaglige undersøgelse har peget på massive støttebehov og anbringelsesgrundlag - ikke er iværksat en foranstaltning. Der er endvidere eksempler på, at der efter meget bekymrende underretninger og et planlagt forløb med kontaktperson, der ikke rigtig kommer i gang, ikke er blevet ydet en mere omfattende indsats, at der ikke er fokuseret mere på at hjælpe den unge personligt frem for at fokusere på hjælp i skolen samt på at afhjælpe forældrenes problemer, og/eller at den unge burde være anbragt efter manglende effekt af flere forsøg på støtteforanstaltninger.

I nogle sager har det ikke været muligt for kommunen at udrede den unges vanskeligheder, grundet den unges (og forældrenes) manglende medvirken eller modstand herimod.

4 Den unges familiesituation

Dette kapitel omhandler oplysninger om den unges familiære situation.

4.1 Den unges kontakt til forældrene

Tabel 4.1 Har den unge kontakt til begge sine forældre?

	Antal
Ja	17
Nej	2
Fremgår ikke	1
Antal sager i alt	20

Af tabel 4.1 fremgår, at den unge i overvejende grad har kontakt til begge sine forældre. I 2 sager er dette ikke tilfældet, mens der ikke indgår oplysninger om dette forhold i 1 sag. I en del af sagerne er den unge vokset op hos en af forældrene, primært moderen. Der er sager, hvor den unge har haft et godt forhold til forældrene, og hvor forældrene har forsøgt at støtte den unge relevant, blandt andet med skolen, fritiden og kontakt til myndighederne, når forældrene har været bekymrede.

I nogle sager har de unge et tæt forhold til deres far, selv om de er vokset op hos deres mor. Der er nogle sager, hvor faren har haft en negativ påvirkning på den unge i form af egen radikaliserings og afstandtagen til det danske samfund. Der er også sager, hvoraf det fremgår, at den unge har et ambivalent forhold til forældrene og føler sig svigtet af dem.

Der er sager, hvor specielt moderen grundet et begrænset kognitivt funktionsniveau, analfabetisme og manglende danskundskaber har haft vanskeligt ved at støtte den unge tilstrækkeligt, og hvor faderen har været fraværende. I enkelte sager er det beskrevet, at det er den unge, som herefter har taget styringen i familien.

4.2 Forældrenes ægteskabelige status

Tabel 4.2 Forældrenes ægteskabelige status

	Antal
Samlevende	5
Skilt	8
Andet	5
Antal familier i alt	18

Note: I ovenstående tabel indgår tal fra de 18 familier, der indgår i gennemgangen, som følge af at der indgår 2 søskendepar blandt de 20 sager.

Af tabel 4.2 fremgår, at 8 af de unges forældre er skilt, mens 5 af de unges forældre er samlevende. Kategorien blandt andet dækker over, at 3 forældrepar ikke er samlevende, mens 2 unges forældre er gift, men ikke lever sammen. Det fremgår af disse 2 sager, at samlivet har været afbrudt i perioder.

4.3 Oplysninger om søskende

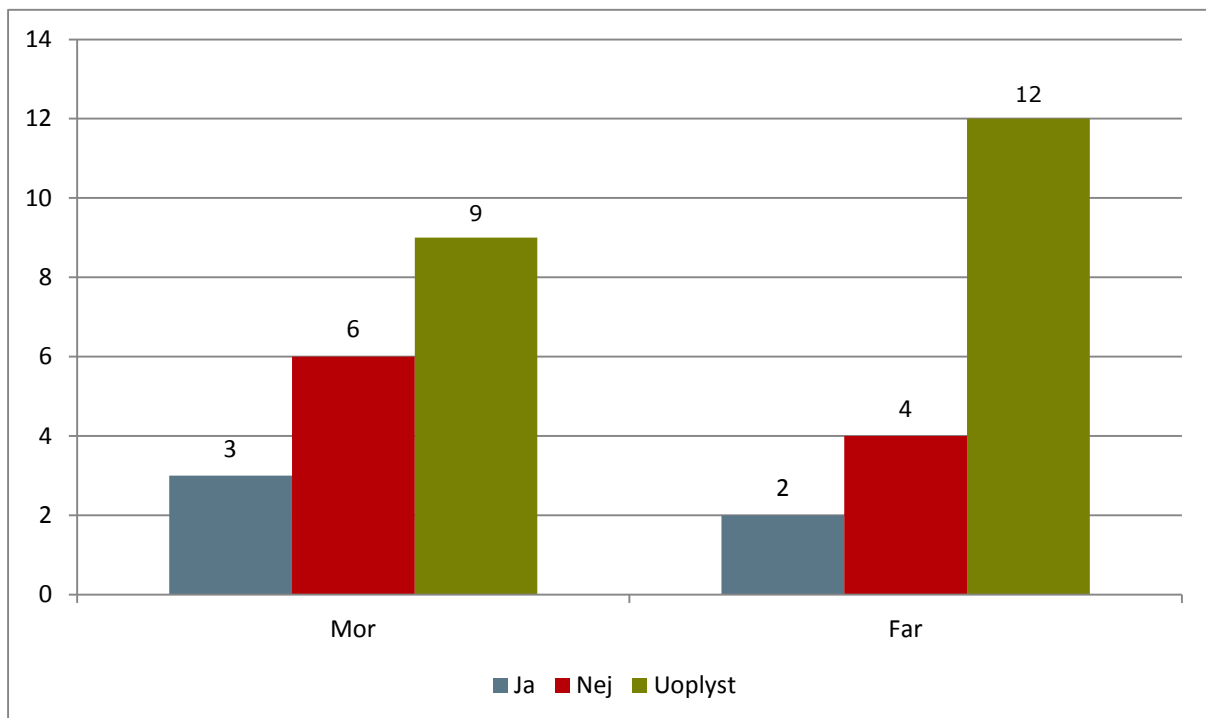
Tabel 4.3 Har den unge søskende?

	Antal
Ja	18
Nej	0
Uoplyst	2
Antal sager i alt	20

Af tabel 4.3 fremgår, at 18 af de i alt 20 unge har søskende, mens det i 2 sager er uoplyst. 1 af de unge har 7 søskende, 3 af de unge har 6 søskende, 3 af de unge har 5 søskende, 3 af de unge har 4 søskende, 4 af de unge har 3 søskende, 2 af de unge har 2 søskende, og 2 af de unge har en enkelt bror eller søster.

4.4 Forældrenes uddannelsesmæssige baggrund

Figur 4.1 Har den unges forældre en uddannelse (udover folkeskoleniveau)?

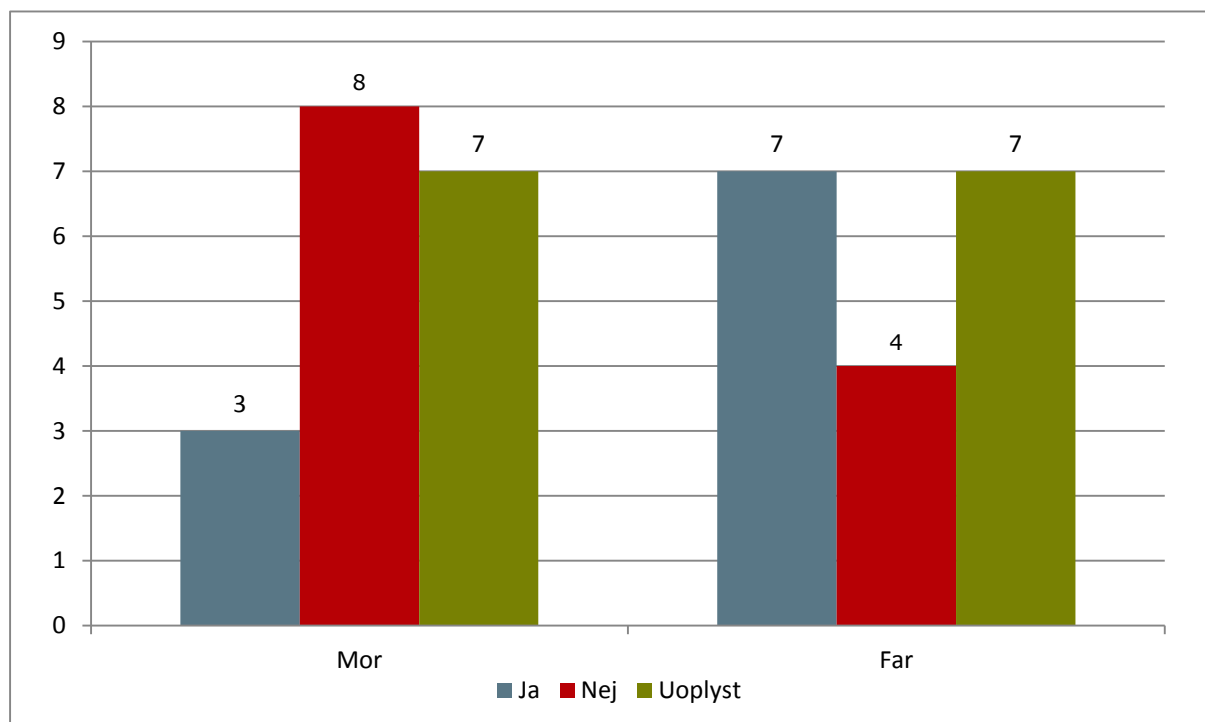

Note: I ovenstående tabel indgår tal fra de 18 familier, der indgår i gennemgangen, som følge af at der er tale om 2 søskendepar blandt de 20 sager.

Af figur 4.1 fremgår, at for 9 af de unges mødre og 12 af de unges fædre er det uoplyst, hvorvidt de har en uddannelse (udover folkeskoleniveau). Bekræftende fremgår det dog af oplysninger i sagerne, at 3 af de unges mødre og 2 af de unges fædre har en uddannelse (udover folkeskoleniveau). Sagsgennemgangen viser, at 6 af de unges mødre og 4 af de unges fædre ingen uddannelse har.

4.5 Forældrenes beskæftigelsessituation

Figur 4.2 Er eller har forældrene været i beskæftigelse?

Note: I ovenstående tabel indgår tal fra de 18 familier, der indgår i gennemgangen, som følge af at der er tale om 2 søskendepar blandt de 20 sager

Det fremgår af figur 4.2, at 3 af de unges mødre og 7 af de unges fædre er eller har været i beskæftigelse. Nogle af forældrene er selvstændige, andre arbejder som chauffør eller som ufaglært. Beskæftigelsessituationen er uoplyst i knap 1/3 af sagerne for både de unges mødre og de unges fædre.

Blandt de forældre, som ikke er i beskæftigelse, fremgår det af sagerne, at enkelte modtager førtidspension, mens andre er på kontanthjælp.

4.6 Voldsomme begivenheder i familien

Tabel 4.4 Har der været voldsomme begivenheder i den unges opvækst?

	Antal
Ja	9
Nej	11
Antal sager i alt	20

I 9 af sagerne har den unge haft en opvækst med voldsomme begivenheder, hvilket fremgår af tabel 4.4. Der er blandt andet tale om unge, som er vokset op med forældre, der har været udsat for tortur. Det fremgår af oplysninger i enkelte sager, at de unge inddrages i de vanskeligheder, som deres forældre har og har haft. Desuden oplever nogle af de unge massive og voldsomme samlivsproblemer mellem forældrene og forældrenes konfliktfyldte skilsmisser. I enkelte sager har deres forældres samliv været ustabil, idet fædrene er flyttet til og fra familien. Der er forældre, der har alvorlige psykiske lidelser. Endelig er der forældre, som er kriminelle og har afsonet fængselsstraffe.

I 11 sager er der ikke oplysninger om, at der har været voldsomme begivenheder i den unges opvækst.

4.7 Børnesagkyndig vurdering af voldsomme begivenheder i den unges opvækst

Ankestyrelsens børnesagkyndige har vurderet, at der i omkring halvdelen af sagerne er tale om forhold i de unges opvækst, der kan have været særligt voldsomme eller skadende for dem. Den børnesagkyndige har nævnt forhold som forældrenes psykiske vanskeligheder (i form af psykisk sårbarhed, psykisk sygdom, PTSD, følger efter traumer fra hjemlandet), forældrenes indbyrdes vanskelige forhold og/eller forældrenes egen radikaliseringsproces.

Desuden er forældrenes sporadiske kontakt til og interesse for den unge, forældrenes begrænsede danskundskaber og manglende deltagelse i det omliggende samfund, vurderet af den børnesagkyndige at være hæmmende for den unges socialisering i sig selv.

Uddybende vurderer den børnesagkyndige, at de unges vanskeligheder i nogle tilfælde er begrundet i forældrenes egne problemer, i uro og ustabilitet i hjemmet og forældrenes uenigheder og forskelligheder, af en forælders radikaliseringsproces og modstand mod samfundet og/eller af utilstrækkelig omsorg. Desuden vurderer den børnesagkyndige, at forældrenes manglende deltagelse og manglende sproglige formåen kan have hæmmet vilkårene for den unges udvikling, ligesom det også gør sig gældende for utilstrækkelig stimulation og manglende voksenforbillede i det hjemlige miljø samt kulturelle barrierer.

5 Sagsbehandling og foranstaltninger i forhold til den unges familie

Dette kapitel omhandler kommunens iværksatte foranstaltninger i forhold til den unges familie.

5.1 Foranstaltninger i forhold til den unges familie

I 14 sager har kommunen i flere år haft kendskab til den unges familier på grund af sociale og/eller økonomiske vanskeligheder jf. tabel 5.1 og 5.2 nedenfor.

Nogle sager er for år tilbage startet op med, at der er bevilget socialpædagogisk friplads til daginstitution. Kommunen har også haft kendskab til enkelte familier grundet søskendes problemer og vanskeligheder.

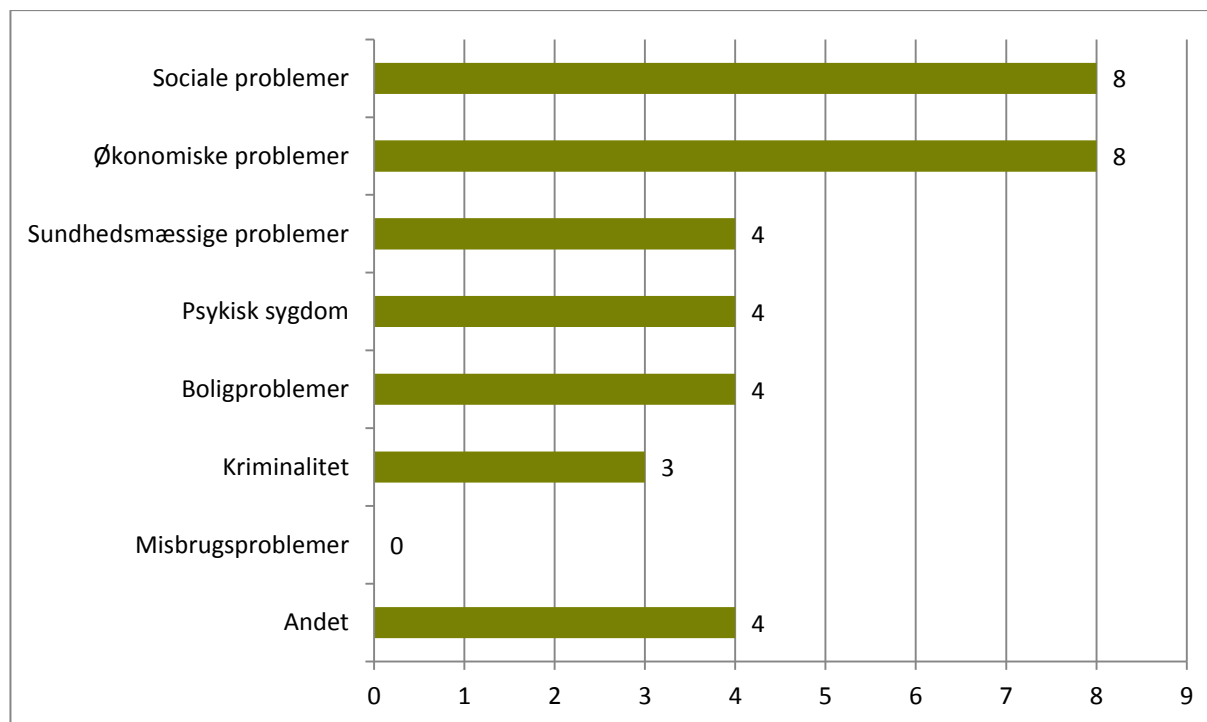
Tabel 5.1 Har kommunen (haft) kendskab til den unges familie?

	Antal
Ja	14
Nej	3
Fremgår ikke	3
Antal sager i alt	20

Af figur 5.1 fremgår oplysninger om de anledninger, der har ført til, at kommunen har fået kendskab til den unges familie.

I 8 tilfælde har kommunen haft kendskab til familien grundet sociale problemer, herunder blandt andet grundet søskendes alvorlige sygdom eller forældrenes både fysiske og psykiske lidelser. Det fremgår af flere sager, at forældrene er belastede af ophold i flygtningelejre. Enkelte fædre lider af PTSD og har anden svær psykisk lidelse. I andre sager har mødre søgt hjælp hos kommunen på grund af belastninger i dagligdagen og samlivsproblemer. Endvidere har der været iværksat støtte til den voksne i familien for at blive styrket i forælderrollen.

I 8 tilfælde har kommunen haft kendskab til familien på grund af økonomiske vanskeligheder. Der er i sagerne søgt om økonomisk hjælp til socialpædagogiske fripladser og fritidsinteresser til den unge og søskende. Også problematikker vedrørende boligforhold er årsag til, at en kommune har fået kendskab til familien.

Figur 5.1 I hvilken anledning har kommunen haft kendskab til den unges familie?

Note: Ovenstående baserer sig på oplysninger fra de 14 sager i tabel 5.1, hvor det fremgår, at kommunen har eller har haft kendskab til den unges familie. I nogle sager er der flere anledninger til, at kommunen har haft kendskab til den pågældende familie. Svarkategorien *Andet* dækker over forældrenes samlivsproblemer, problemer med den unge samt søskendes skoleproblemer.

I 13 sager har der været iværksat foranstaltninger i forhold til søskende. Dette fremgår af tabel 5.2. Det drejer sig om socialpædagogiske fripladser, hjælp til fritidsinteresser, familiebehandling eller en mentor til en søskende. I et par af sagerne har søskende haft behov for særlig støtte på grund af sygdom. I 1 sag er der oplysninger om, at en af de unges søskende er blevet anbragt uden for hjemmet.

Tabel 5.2 Har der været iværksat foranstaltninger i forhold til søskende?

	Antal
Ja	13
Nej	3
Fremgår ikke	2
Antal sager i alt	18

Note: Ovenstående baserer sig på en gennemgang af samtlige 18 sager, hvoraf det fremgår af sagsgennemgangen, at den unge har søskende.

5.2 Børnesagkyndig vurdering af forældres og søskendes forhold

Ankestyrelsens børnesagkyndige har vurderet, at en stor del af de unges forældre har sociale og psykiske problemer i større eller mindre grad. I et par sager er der ikke tilstrækkelige oplysninger om forældrene til, at den børnesagkyndige har kunnet vurdere, hvorvidt de har vanskeligheder.

I halvdelen af de sager, hvor der er søskende, er det vurderet at disse har sociale og/eller psykiske vanskeligheder i et vist omfang. I lidt under halvdelen af sagerne fremgår ikke oplysninger om søskende, der har vanskeligheder.

Den børnesagkyndige har som eksempler på vanskeligheder hos forældre nævnt forskellige grader af personlige/psykiske problemer, følger efter udsættelse for tortur, PTSD, svær psykisk sygdom, depression, træthedssyndrom, fysiske sygdomme, økonomiske problemer, boligmæssige problemer, begrænset kognitivt niveau, analfabetisme, kriminalitet samt forældres indbyrdes konflikter og uoverensstemmelser. Endvidere har den sagkyndige bemærket forståelsesvanskeligheder på grund af kulturelle og sproglige barrierer, uden at forældrerer selv har vanskeligheder i øvrigt.

Vanskeligheder hos søskende er af den børnesagkyndige vurderet værende fysisk handicap, svag begavelse, skolerelaterede problemer og kriminalitet.

I de sager, hvor forældrene ikke har vanskeligheder, har den børnesagkyndige vurderet, at forældrene er velfungerende og støttende i forhold til den unge.

I enkelte sager er der ingen oplysninger om hverken forældre og/eller søskende.

5.3 Børnesagkyndig vurdering af i hvilket omfang forældrene har varetaget forældrerollen

Ankestyrelsens børnesagkyndige har vurderet, at forældrene i lidt under halvdelen af sagerne er i stand til at varetage omsorgen for den unge i normalt eller begrænset omfang, mens forældrene i lidt under halvdelen af sagerne kun er i stand til at varetage forældrerollen i meget ringe omfang. I et par sager er der ingen oplysninger om forældrenes forældreevne.

I sager, hvor det er vurderet, at forældrene kan varetage forældreopgaven i normalt eller begrænset omfang er det vurderingen, at forældrene har ressourcer, og at de er støttende og deltagende. Den børnesagkyndige har også vurderet, at de pågældende forældre samarbejder og tager imod nødvendig hjælp og støtte til sig selv og familien, herunder understøtter tiltag i forhold til den unge. Det er også vurderet af den børnesagkyndige, at forældrene i enkelte sager selv tager initiativ til at inddrage den unges pas af frygt for den unges udrejse til en væbnet konflikt i udlandet, og at forældrene fremstår relevant bekymrede, når de får denne mistanke.

I lidt under halvdelen af sagerne, hvor det vurderes, at forældrene kun i meget ringe omfang har kunnet varetage forældrerollen, er det blandt andet indgået i vurderingen, at forældrene har svært ved at samarbejde relevant om den unge. Forældrene har ikke kunnet støtte op om hjælp til den unge, der herved ikke har fået relevant støtte og eventuel behandling. Dette kan i nogle af sagerne henføres til forældrenes egne massive problemer bl.a. i form af kriminalitet, indbyrdes forskelligheder og uoverensstemmelser. Forældrene har i nogle sager videregivet og delt en radikaliseret opfattelse med den unge, som stiller sig i opposition til det danske samfund, og de har aktivt påvirket den unge i en radikaliseret retning. Endvidere kan nævnes forældre, der især på grund af sproglige barrierer, ikke har overblik til at varetage forældrerollen, hvilket muligvis også kan skyldes manglende ressourcer i øvrigt.

5.4 Børnesagkyndig vurdering af om der er tale om en marginaliseret og lukket familie og ung

I 3 sager har Ankestyrelsens børnesagkyndige vurderet, at der er tale om en marginaliseret eller lukket familie.

Den børnesagkyndige har vurderet, at der i de fleste sager ikke er tale om marginaliserede eller lukkede familier. Ved lukket og/eller marginaliseret familie forstås en familie, der isolerer sig fra omverdenen, både fysisk og psykisk, og ikke har eller kun i begrænset omfang har kontakt til personer i det omgivende samfund.

5.5 Børnesagkyndig vurdering af reaktioner og handlinger på vanskeligheder hos forældrene og/eller søskende

Ankestyrelsens børnesagkyndige har vurderet, at kommunerne i godt halvdelen af sagerne har foretaget en nærmere udredning og undersøgelse af forældres og/eller søskendes forhold i form af børnefaglig undersøgelse og/eller har iværksat foranstaltninger.

I de sager, hvor der er iværksat foranstaltninger overfor forældre og/eller søskende, er der eksempelvis tale om tæt opfølgning fra forvaltningens side, tilbud om rådgivningssamtaler ved psykolog, familiebehandling, hjemmehos-støtte, samtaler med forældrene, netværksmøder, hjemmebesøg, indsats fra kommunens radikaliseringsforebyggende enhed og/eller henvisning til torturcenter.

I nogle sager er der tale om utilstrækkelig handling fra kommunens side. Der er eksempler på, at en forælder har søgt om hjælp uden at få det, at en forælder ikke har fået tilstrækkelig støtte i forhold til egne personlige og/eller psykiske forhold, samt at kommunen har forsøgt forskellige tiltag, blandt andet multisystemisk terapi-forløb til forældrene eller familiebehandling uden tilstrækkelig effekt.

I nogle sager mangler en samlet, systematisk familieudredning med klare, handleanvisende konklusioner, og i nogle sager er det ikke lykkedes for kommunen at nå familien med støtte og hjælp grundet forældrenes modstand herimod.

Enkelte sager indeholder ikke oplysninger om forældre og/eller søskende.

5.6 Samlet børnesagkyndig vurdering af kommunernes sagsbehandling

Ankestyrelsens børnesagkyndige har vurderet kommunernes behandling af sagerne, og har vurderet såvel positive tiltag som mangler i forbindelse med kommunens indsats.

Den børnesagkyndige har som positive eksempler henvist til sager, hvor der er foretaget relevant og tilstrækkelig sagsbehandling. Det drejer sig om sager, hvor der eksempelvis er foretaget en fagligt velbegrunderet afdækning og problemanalyse, hvor der hurtigt er truffet afgørelse om udarbejdelse af børnefaglig undersøgelse, hvor der foregår en tæt indsats fra kommunens radikaliseringsforebyggende enhed, og/eller hvor der er truffet afgørelse om forældrepålæg efter længere tids skolefravær.

Den børnesagkyndige har vurderet, at der er tale om mangler ved sagsbehandling i de tilfælde, hvor der eksempelvis ikke er udarbejdet tilstrækkelig grundig udredning, eller hvor der mangler en grundig psykologisk udredning af vanskelighedernes karakter og omfang samt dermed en udpegning af relevant støttebehov. Desuden er der mangler ved

sagsbehandlingen, hvis der ikke har været iværksat tilstrækkelige støtteforanstaltninger, eller hvis foranstaltningerne burde være iværksat på et tidligere tidspunkt. Endvidere er der tale om mangler, hvis der har været fokuseret mere på hjælp i skolen eller til familien end på en indsats til den unge personligt og/eller hvis kommunen har undladt at følge en sag, men tværtimod flere gange har lukket og passiveret sagen trods klare bekymringsforhold. Endelig er der tale om mangler, hvis den unge for længe har været uden skoledeltagelse, uden at der har været handlet herpå, og/eller hvis der ikke kontinuerligt har været fulgt tilstrækkeligt op på sagen.

I nogle sager har kommunen forsøgt at iværksætte rette tiltag, som ikke er blevet iværksat på grund af modstand fra den unge og/eller forældre.

6 Den unges afrejse til og tilbagevenden fra en væbnet konflikt i udlandet

Dette kapitel beskriver de oplysninger om den unges afrejse til og tilbagevenden fra væbnet konflikt i udlandet, der fremgår af sagerne.

6.1 Oplysninger relateret til den unges afrejse

Det fremgår af de modtagne oplysninger, at 7 unge har været udrejst - formodentlig til væbnet konflikt. Herudover er der i 2 sager oplysninger om, at den unge har forsøgt at rejse ud, men er blevet stoppet i nærmiljøet. I 11 sager er der ikke i de fremsendte akter konkrete oplysninger om, at den unge er udrejst⁵, jf. afsnit 1.4.

I de 7 sager, hvor der i den sociale sag positivt fremgår, at den unge er udrejst, er den unge mellem 14 år og 18 år på udrejetidspunktet. Dog udrejste en enkelt som 19-årig.

Tabel 6.1 Er der oplysninger om andre i familien, som er eller har været udrejst?

	Antal
Ja	4
Nej	12
Uoplyst	2
Antal familier i alt	18

Note: Ovenstående baserer sig på en gennemgang af 20 sager, der indgår i sagsgennemgangen, men idet der er tale om 2 søskendepar blandt sagerne, udgør det samlede antal familier, som tabellen er baseret på, udelukkende de 18 familier.

Af tabel 6.1 fremgår, at der i 4 sager er oplysninger om, at andre i den unges familie har været udrejst. Der er eksempelvis i 1 sag oplysninger om, at en voksen søster er udrejst til væbnet konflikt. Endvidere har der i 1 sag været bekymring for, om en storebror kunne finde på at udrejse til en væbnet konflikt.

I sagsgennemgangen er der blevet set på, om familien har støttet den unge i at udrejse. I 2 sager har faderen i familien været en medvirkende faktor til radikalisering, mens moderen i en af disse sager modsat har forsøgt at forhindre den unge i at rejse til en væbnet konflikt.

⁵ For disse sager gælder, at der kan være tale om en udrejse efter det fyldte 18 år.

Som led i sagsgennemgangen er der blevet set på, hvorvidt familien har forsøgt at forhindre den unge i at rejse til en væbnet konflikt. I 4 sager er der oplysninger om, at forældrene har forsøgt at forhindre den unge i at rejse til en væbnet konflikt. Forældrene har bl.a. rettet henvendelse til politiet og forsøgt at gemme den unges pas væk (se afsnit 5.3).

Endelig er der i sagsgennemgangen undersøgt, om der er nogen fra de unges netværk, der er udrejst til en væbnet konflikt. Der er ikke oplysninger i sagerne herom.

Tabel 6.2 Er der oplysninger om, hvem den unge har været i kontakt med inden afrejse?

	Antal
Ja	3
Nej	16
Uoplyst	1
Antal sager i alt	20

Af tabel 6.2 fremgår, at der i 3 sager indgår oplysninger om, at den unge har haft kontakt til radikaliserede miljøer inden udrejse – formodentlig til en væbnet konflikt. I 16 sager fremgår ikke oplysninger om, hvem den unge har været i kontakt med inden afrejse, og i 1 sag er dette forhold uoplyst.

Tabel 6.3 Har den unge isoleret sig fra positive sociale fællesskaber i form af venner, klubber m.v.?

	Antal
Ja	8
Nej	12
Antal sager i alt	20

Af tabel 6.3 fremgår, at 8 af de unge har isoleret sig fra positive sociale fællesskaber. Det fremgår af sagerne, at disse unge er begyndt at isolere sig i skolen. De unge er begyndt at blive væk fra sociale sammenhænge så som klubber og sport. I stedet opholder de unge sig hjemme.

I 1 sag er det oplyst, at den unge aldrig har haft venner.

Tabel 6.4 Har den unge optrådt hemmelighedsfuldt og forsøgt at skjule for omverdenen, at han/hun har været på vej til væbnet konflikt?

	Antal
Ja	4
Nej	16
Antal sager i alt	20

Af tabel 6.4 fremgår, at der er oplysninger i 4 sager om, at den unge har optrådt hemmelighedsfuldt og forsøgt at skjule, at den unge har været på vej til en væbnet konflikt. Som eksempel kan nævnes, at en ung ikke har villet tale om det i skolen, på trods af at den unge tidligere har nævnt, at han/hun ville rejse til en væbnet konflikt.

I sagsgennemgangen er der blevet set på om den unge i stigende grad har talt om martyrdød og pligten til at drage i hellig krig. Sagerne indeholder ingen oplysninger herom.

6.2 Oplysninger om den unges tilbagevenden fra væbnet konflikt i udlandet

Af tabel 6.5 fremgår oplysninger fra den sociale sag om, hvorvidt den unge er vendt tilbage til Danmark fra en væbnet konflikt i udlandet. I tilfælde af, at den unge er udrejst efter det 18. år, fremgår dette ikke af sagerne.

Tabel 6.5 Er der oplysninger i den sociale sag om, at den unge vendt tilbage til Danmark fra en væbnet konflikt i udlandet?

	Antal
Ja	2
Nej	5
Uoplyst	13
Antal sager i alt	20

I 2 af de 20 sager fremgår oplysninger om, at den unge er vendt tilbage til Danmark fra en væbnet konflikt, jf. tabel 6.5. I den ene af de 2 sager er omtalt, at den unge tidligere har været formodet udrejst til en væbnet konflikt. I den anden sag er anført, at den unge er vendt tilbage efter 5 ugers ophold i udlandet.

I de yderligere 5 sager, hvor det fremgår, at den unge har været udrejst, er der ingen oplysninger i sagen om, at den unge er vendt tilbage til Danmark igen.